

Pfv. VII. 21. 824/2010/4.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Czakó Marianna ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Fabók Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon 13.G.40.127/2008. szám alatt indult, és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.666/2009/7. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 500.000 (Ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A felek között 2000. augusztus 14-én vállalkozási szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes kötelezettséget vállalt az alperes gyárterületén a takarítási feladatok ellátására. Az irodák és a szociális létesítmények 6.100 m²-es területét, valamint a raktáracsarnok 3.269 m²-es területét a felperesnek naponta, a gyártócsarnok 13.994 m²-es területét műszakonként folyamatosan, a gépészeti terem 952 m²-es területét pedig hetente kétszer kellett takarítani. A vállalkozói díjat a szerződésben műszakonként eltérő összegben határozták meg. Az első műszak esetében a díj 2.600.000 forint/hó + ÁFA, a második műszak esetében 2.750.000 forint/hó + ÁFA, a harmadik műszakot illetően pedig 2.900.000 forint/hó + ÁFA volt. Az alperes fizetési késedelme esetére a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki.

2003. november 17-én a felek a takarítási feladatok ellátására újabb szerződést kötöttek egymással, amelyben a harmadik műszak munkavégzése kapcsán a felperest megillető vállalkozói díjat 4.703.000 forint/hó + ÁFA összegben állapították meg. Emellett közöttük ugyanezen a napon egy új üzemi épület takarítása vonatkozásában külön vállalkozási szerződés is jött létre. Az új épületen belül a felperesnek az irodák és a szociális létesítmények

1.400 m²-es területét, valamint a raktárcsarnok 4.000 m²-es területét naponta, a gyártócsarnok 10.000 m²-es területét pedig műszakonként folyamatosan kellett takarítani. A vállalkozói díjat 2.550.000 forint/hó + ÁFA összegben határozták meg, késedelmes fizetés esetére pedig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki.

2004. április 5-én a felek e két szerződést annyiban módosították, hogy a főépületre vonatkozó vállalkozói díjat 4.952.400 forint/hó + ÁFA, a másik épület takarításának díját pedig 2.670.000 forint/hó + ÁFA összegben állapították meg.

A felperes 2005. április hónaptól kezdődően nem a módosított szerződésekben rögzített vállalkozói díjakat számlázta ki. A kiszámlázott díjakat az alperes a 2007. november hónapra járó vállalkozói díj kivételével megfizette, az írásbeli szerződésben meghatározott és a részére ténylegesen kiszámlázott díjazás különbözetének kiegyenlítésére viszont nem került sor.

A felperes keresetében 53.144.365 forint + ÁFA vállalkozói díj és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy az alperes likviditási nehézségei miatt 2005. áprilisától kezdődően átmenetileg csökkentett összegű díjat számlázott ki, a díjkülönbözetet azonban az alperes utóbb sem fizette meg.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érvelt, hogy a vállalkozói díj összegét az írásbeli szerződésekben foglaltakhoz képest a felperes által kiállított számlákban szereplő összegekre módosították.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 44.703.740 forint + ÁFA, valamint 6.569.568 forint és ennek 2007. december 31. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A határozat indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás anyaga nem támasztotta alá azt, hogy a felek az írásba foglalt vállalkozási szerződéseiket a vállalkozói díj mértéke vonatkozásában az alperes érdemi védekezésében előadottaknak megfelelően módosították volna. A felperes által kiállított számlák ugyanis ennek igazolására önmagukban nem alkalmasak, és az alperes állítását a meghallgatott tanúk vallomásai sem támasztották egyértelműen alá. Korábbi gyakorlatukból kitűnően a peres felek az ilyen tartalmú szerződésmódosítást egyébként is nyilvánvalóan írásba foglalták volna. Mindezekre figyelemmel az alperesnek az írásbeli szerződésekben kikötött és a ténylegesen kiszámlázott vállalkozói díjak különbözetét meg kell fizetnie. A 2007.

novemberére járó 6.569.568 forint összegű díjköveteléséről a felperes számlát is állított ki, így e tőkekövetelés után a késedelmi kamat megfizetésére is igényt tarthat. A 44.703.740 forint + ÁFA összegű díjigény esetében viszont számla kiállítására nem került sor, így e tőkeösszeg késedelmi kamataiban az alperes nem marasztalható.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatását követően a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, a bizonyítékok helyes értékelése alapján állapította meg. Helytállóan értelmezte az irányadó jogszabályokat is, és a tényállás alapján helyes jogi következtetésre jutott. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaival is egyetértett. Ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen a 6.569.568 forint és járulékai megfizetésére irányuló kérelem esetében a per megszüntetése, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítása, másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, és az őt terhelő marasztalás összegének 4.087.160 forint + ÁFA összegre való leszállítása, harmadlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy szerinte a jogerős ítélet sérti a Pp. 235. § (1) bekezdését, és az Alkotmány 57. § (5) bekezdését, a másodfokú bíróság ugyanis álláspontja szerint érdemben nem vizsgálta meg az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezését. Állította, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése során a bíróság megsértette az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 22. § (1) bekezdését, 43. §-át és 44. § (1) bekezdését, a Ptk. 4. § (4) bekezdését, a Pp. 8. § (2) bekezdését, 206. § (1) bekezdését és 164. § (1) bekezdését. A felperes által kiállított számlák ugyanis szerinte önmagukban bizonyítják a takarítási munka elvégzéséért járó vállalkozói díj összegét. Ezért a megítélése szerint e számlák, valamint F. Zs. és V. L. tanúk vallomásai alapján megállapítható, hogy a vállalkozási szerződéseket a vállalkozói díj mértékét illetően az általa előadottaknak megfelelően módosították. A felperes ugyanakkor az ellenkező állítását a véleménye szerint nem tudta bizonyítani.

Végül kifejtette, hogy a felperest megillető díj a GK. 66. számú állásfoglalásban foglaltaktól eltérően nem a szolgáltatás teljesítésekor vált esedékessé, a vállalkozási szerződésben ugyanis külön fizetési határidőben állapodtak meg akként, hogy a

díjkövetelés esedékességét a számla kibocsátásához kötötték. A felperes pedig a 2007. november havi díjkövetelése esetében a számlát szerinte téves összegről állította ki, így a megfelelő számla kiállításának hiányában a tényleges díjkövetelése is idő előtti. Ezért e vonatkozásban a megítélése szerint a bíróságnak a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie, vagy mellőznie kellett volna a késedelmi kamatokban való marasztalását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság - a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben - érdemben elbírált az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezést. Az a körülmény pedig, hogy a jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság nem ismételte meg az elsőfokú ítélet azon indokait, amelyekkel egyetértett, nem jogszabálysértő. Ha ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján hagyja helyben, erre a határozata indokolásában a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében elegendő csupán utalnia.

A perben a Pp. 164. § (1) bekezdéséből következően az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az írásba foglalt vállalkozási szerződéseket a vállalkozói díj mértékét illetően szóban az általa előadottaknak megfelelően módosították. Bizonyítási kötelezettségének azonban ebben a körben - amint azt a bíróság is helyesen, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül állapította meg - sikerrel nem tett eleget. A vállalkozói díjról kiállított számlák ugyanis a szerződésmódosítás igazolására önmagukban nem alkalmasak, figyelemmel arra is, hogy az egyes számlákban eltérő díjtételek szerepelnek. A perben érintett időszakban a felek képviselőitében eljáró személyek ugyanakkor ebben a kérdésben ellentétesen nyilatkoztak, más megfelelő bizonyíték pedig nem keletkezett.

Ezért a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül állapította meg a bíróság, hogy az alperes által állított tartalmú szerződésmódosításra nem került sor. Nem állapítható meg a peradatok alapján az sem, hogy a felperes a vitatott díjköveteléséről lemondott volna. Így az a körülmény, hogy a perbeli időszakban az őt megillető vállalkozói díj összegénél alacsonyabb összegről állította ki számláit, csak akként

értékelhető, hogy a felperes a díjkülönbözet esetében fizetési haladékot nyújtott az alperes részére. A fizetési haladék biztosítása pedig a követelés fennállását, jogalapját és összegszerűségét nem érinti. Az írásbeli vállalkozási szerződésekben meghatározott és a ténylegesen kiszámlázott vállalkozói díjak különbözetét ezért az alperes köteles a felperes részére megfizetni. Annak, hogy a számlák kiállítása során a felperes eleget tett-e a számviteli és az adójogszabályok előírásainak, a polgári perben, a vállalkozói díjigény elbírálása során nincs jogi jelentősége.

Jogszabálysértés nélkül kötelezte a bíróság az alperest a 2007. november havi vállalkozói díj és késedelmi kamatai megfizetésére is. A kiszámlázott díj ugyanis a felperest a vállalkozási szerződések alapján megilleti, és a követelés - a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben - esedékessé is vált. Így az alperes a díj kiegyenlítésétől alaptalanul zárkozott el.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2011. március 03.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila sk. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k bíró